

O PLAN ESTRATÉGICO DE GALICIA 2015-2020.

IV. O PLAN ESTRATÉGICO DE GALICIA 2015-2020.

IV.1. Introducción

Tal e como se indicaba na parte introdutoria, en tanto non se remate o PEG 21-30. Seguiremos a empregar a estrutura do vixente plan, que, por outra banda da encaixe ás políticas prioritarias de gasto recollidas no presente orzamento, xa que como é lóxico pensar, as estratexias de mediano prazo non mudan radicalmente dun ano para outro, e a estratexia de saída da crise deseñada pola Xunta, e plenamente aliñada coa da Comisión Europea e o Plan Nacional de Recuperación, Transición e Resiliencia, o que tentamos e acelerar os investimentos propios previstos para adaptar o noso modelo de crecemento a outro máis competitivo e resistentes e adaptado ás transicións verde e dixital, sen esquecer as políticas de impulso da necesaria cohesión social e territorial.

O Plan Estratégico de Galicia (PEG) 2015-2020 ten por obxectivo xeral impulsar o crecemento económico fomentando un modelo de crecemento económico baseado na innovación e o capital humano, que favoreza unha Galicia moderna e cohesionada social e territorialmente e que permita diminuír o desemprego, aumentar a produtividade e o benestar dos galegos e das galegas colaborando a retomar a senda do crecemento demográfico e facendo da nosa Comunidade un territorio máis atractivo para traballar, investir e convivir.

Ademais, é unha ferramenta para impulsar e coordinar as distintas estratexias sectoriais da Xunta a medio prazo e ao mesmo tempo favorecer os valores diferenciais de Galicia promovendo a especialización, a calidade e a mellora do valor engadido dos seus produtos.

O Plan presenta catro características a destacar:

A súa elaboración, execución e seguimento baséase nun modelo de asociación entre a Xunta e os diferentes axentes sociais da Comunidade Autónoma.

Un deseño en base a unha lóxica de intervención empregando a teoría do cambio, é dicir os obxectivos estratéxicos indican o cambio que perseguen para dar resposta aos diferentes retos que enfronta a Comunidade Autónoma identificados a partir dun diagnóstico da situación socioeconómica.

Presenta a finalidade de facilitar a reorientación dunha xestión pública autonómica encamiñada a resultados que se plasma nos plans e programas de gasto das distintas Concellerías e que recollen os obxectivos e indicadores do Plan.

Conta cun plan de avaliación e seguimento que establece os compromisos de seguimento das actuacións e dos resultados acadados a través de indicadores de produtividade

e de resultado, respectivamente. Así mesmo, establece a realización de avaliacións de determinadas políticas públicas durante a execución do Plan. O seguimento e avaliación do Plan permitiría propoñer a súa reformulación se fose preciso.

Para acadar os obxectivos centrais do PEG, desenvólvense as prioridades de actuación e os obxectivos estratéxicos que se agrupan en catro eixes de actuación máis un instrumental. Ademais, o plan integra os principios horizontais de asociación e gobernanza, promoción da igualdade de homes e mulleres e non discriminación e desenvolvemento sustentable. Por outra parte, todo o plan constrúese coa finalidade de avanzar en catro obxectivos transversais que abranguen a todos os eixes de actuación:

Colaborar a mudar a actual dinámica demográfica.

Cohesión territorial e fixación da poboación no medio rural.

Fomento do emprendemento e internacionalización en todos os campos.

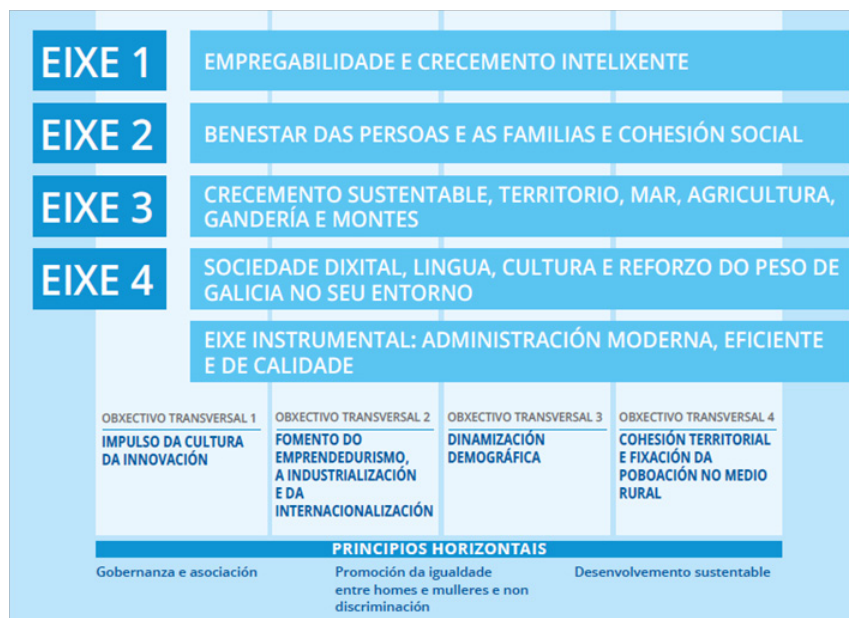
Impulso da cultura da innovación.

En definitiva, o Plan Estratéxico está estruturado en tres niveis principais: eixe, prioridade de actuación e obxectivo estratéxico / obxectivo instrumental. O PEG consta de 5 eixes prioritarios, 20 prioridades de actuación, 74 obxectivos estratéxicos e 21 obxectivos instrumentais. Para a medición da realización acadada dos obxectivos operativos conta con 194 indicadores de produtividade clave, coa súa desagregación por xénero cando procede. Por outro lado, para a análise da consecución dos obxectivos previstos hai 135 indicadores de resultado.

O seguinte cadro mostra unha representación esquemática dos eixes, obxectivos transversais e principios horizontais da estratexia do PEG 2015-2020.

A representación esquemática da estrutura do plan sería a seguinte.

Cadro II: Estrutura do PEG 2015-2020

Fonte: Consellería de Facenda

O Plan Estratéxico de Galicia (PEG) vixente foi elaborado ao longo do ano 2015 con un período de vixencia da 5 anos ata o ano 2020, o plan pretende fomentar un modelo de crecemento económico baseado na innovación e o capital humano, que favoreza unha Galicia moderna e cohesionada social e territorialmente e que permita diminuír o desemprego, aumentar a produtividade e o benestar dos galegos colaborando a retomar a senda do crecemento demográfico e facendo da nosa Comunidade un territorio máis atractivo para traballar, investir e convivir.

Na segunda metade do ano 2019 comezaron os traballos para a elaboración dun novo Plan Estratéxico que tería como período de vixencia dende 2021 a 2030, desafortunadamente a crise producida pola Covid-19 invalidou parcialmente os traballos realizados, estes consistiron en dúas roldas de traballo, en xullo e decembro de 2019, cos principais axentes económicos e sociais, estruturados en 4 grupos e 18 mesas de traballo coa finalidade de identificar os principais retos aos que se enfronta Galicia na vindeira década e as principais liñas de actuación necesarias para acadalos.

Os trazos básicos do novo Plan deseñado nesas mesas de traballo foron os seguintes:

- Deseñar a Galicia do futuro poñendo no centro o reto demográfico que implicará deseñar e impulsar novas medidas de dinamización, pero tamén outras para garantir o benestar dunha sociedade máis avellentada.
- Dar un pulo ao modelo baseado na innovación e o capital humano, que favoreza unha sociedade moderna, competitiva, solidaria e cohesionada social e territorialmente,

con altas taxas de emprego, aumentar a produtividade, posicionando os seus produtos por calidade e deseño; o que debe redundar en máis riqueza e benestar dos galegos.

- Favorecer os valores diferenciais de Galicia como factores de desenvolvemento entre os que destacan a lingua, a cultura e o medio ambiente, para facer de Galicia un lugar atractivo para traballar, investir e convivir.

- Mostrar unha senda previsible, rigorosa e estable de actuación do goberno, impulsar e coordinar as diferentes estratexias sectoriais da Xunta de Galicia a medio prazo.

As principais liñas estratéxicas do plan deben dar resposta aos retos e necesidades identificadas. As relacionadas co RETO DEMOGRÁFICO con medidas de dinamización, que priorizan o benestar e a calidade de vida das familias, prestando especial atención á mocidade e ás persoas maiores.

Ia. Acadar un nivel de emprego elevado e de calidade, que garanta o equilibrio entre a vida profesional e a privada.

Ib. Promover unha educación inclusiva e de calidade.

Ic. Mellorar a atención ao benestar e á calidade de vida das familias.

Id. Mellorar o acceso á vivenda e as súas condicións de habitabilidade.

Ie. Fortalecer unha asistencia sanitaria accesible e de calidade.

En canto a acadar unha GALICIA VERDE, sustentable e respectuosa co patrimonio natural, as liñas estratéxicas estruturanse nas seguintes prioridades:

2a. Reducir as emisións de CO₂ e as actividades que supoñen a contaminación do medio natural.

2b. Garantir unha mobilidade sustentable.

2c. Desenvolver medidas preventivas para paliar os efectos do cambio climático, consolidando o control e observación medioambiental, fortalecendo unha resposta integral ás necesidades da poboación e reducindo a súa vulnerabilidade, así como a das infraestruturas.

2d. Sensibilizar á sociedade e impulsar un modelo de crecemento sostible que aproveite as potencialidades do medio.

No ámbito de conseguir unha GALICIA MÁIS COMPETITIVA E INTELIXENTE, mediante a innovación, a dixitalización, as infraestruturas produtivas e o apoio ás PEMES:

3a. Mellorar as capacidades de investigación e innovación e a adopción de tecnoloxías avanzadas.

3b. Impulsar unha sociedade dixital que redunde en beneficio dos cidadáns e as empresas.

3c. Impulsar o crecemento e competitividade das PEMES, a transición industrial e o emprendemento.

3d. Promover as infraestruturas produtivas e as de rede.

3e. Aproveitar as potencialidades de Galicia cara a un sector primario moderno e competitivo.

3f. Fomentar un turismo sustentable e de calidade.

Por último, acadar unha GALICIA COHESIONADA SOCIAL E TERRITORIALMENTE, artículase nas seguintes liñas:

4a. Facer que o crecemento chegue a toda a poboación, en especial ás persoas e familias máis desfavorecidos.

4b. Favorecer a integración socioeconómica da poboación retornada e inmigrante e impulsar os servizos e prestacións á emigración galega.

4c. Potenciar a cultura como sector clave para construír unha sociedade inclusiva e cohesionada e que contribúa á calidade de vida da cidadanía.

4d. Impulsar a cohesión territorial, desenvolver os servizos no territorio baixo o concepto de cidade única.

Todas estas prioridades artículanse contando cunha unha administración máis moderna para un cidadán mellor informado e máis esixente, e que sexa eficiente, de calidade e transparente.

O Plan Estratéxico 2021-2030 debería estar rematado a mediados do ano 2020 para que o orzamento do ano 2021 se realizara tendo en conta o novo Plan. Sen embargo, os sucesos de marzo cambiaron as previsións, as necesidades que xurdiron como consecuencia da crise orixinada pola Covid-19 non estaban contempladas nestas reunións previas ao inicio da pandemia, ademais as dificultades para prever con precisión a evolución da mesma desaconsellaron a elaboración dun Plan Estratéxico a longo prazo na primeira metade do ano. A curto prazo a Xunta de Galicia presentou un Plan de reactivación e dinamización de Galicia para reactivar os sectores máis afectados pola pandemia e fortalecer a sanidade, os servizos sociais e o sistema educativo.

Como consecuencia do anterior, os orzamentos do ano 2021 preséntanse en termos do PEG 2015-2020 prorrogado con lixeiras adaptacións ás novas necesidades derivadas da Covid-19 como son a creación de obxectivos operativos en todos os obxectivos estratéxicos para dar cabida a actuacións extraordinarias derivadas das consecuencias da pandemia.

O importe previsto das actuacións extraordinarias encaixadas nestes obxectivos operativos ascende a 553,9 millóns de euros, un 4,7% do orzamento total, indicador da magnitude dos cambios.

IV.2. OBXECTIVOS E PRIORIDADES DE GASTO NOS ORZAMENTOS 2021 DO PLAN ESTRATÉXICO

A asignación financeira dos Orzamentos Xerais para 2021 rexeuse principalmente atendendo ás necesidades derivadas da Covid 19, loitar contra a pandemia, reactivar a economía e atender ás necesidades das familias e empresas. Isto implica apostar pola cobertura das necesidades de funcionamento dos servizos públicos, especialmente no que se refire aos servizos máis afectados polas consecuencias da Covid 19 (Sanidade, Educación, política social,...), por xerar emprego e polas prioridades de investimento atendendo aos eixes e obxectivos estratéxicos do PEG.

En efecto, realizouse un encaixe da estrutura orzamentaria co PEG aos efectos de priorizar investimentos segundo a lóxica de intervención establecida no Plan. Ademais, o PEG integra a programación de fondos europeos do período 2014-2020.

A través desta asociación, os orzamentos son coherentes cos retos establecidos no PEG a nivel rexional en materia de crecemento e converxencia económica, emprego, I+D+i, educación, inclusión, medio ambiente e dinamización demográfica, que a súa vez, inclúen e complementan os indicadores da Estratexia Europa 2020, ampliando o rango nalgún dos ámbitos.

O importe asignado no Orzamentos xerais para o ano 2021 ascende a 11.724,7 millóns de euros, cifra na que non se contemplan os gastos derivados da débeda pública (Programa de gasto 911A). A asimilación da orzamentación no 2021 á estrutura do PEG resúmese no cadro seguinte:

Cadro II: PEG 2015-2020 no Orzamento 2021

Eixes e Prioridades de actuación	Importe	% total	% eixe
E1. Empregabilidade e crecemento intelixente	3.681.625.056	31,4	
PA.1.1 Impulso da consolidación das políticas de gastos vencelladas á I+D+i. Integrar a Galicia no círculo virtuoso da innovación para o crecemento	227.512.441	1,9	6,2
PA.1.2 Fomento da actividade empresarial e comercial, impulso da competitividade e internacionalización das empresas e autónomos, apoio á artesanía, regulación sectorial e protección da competencia	377.524.937	3,2	10,3
PA.1.3 Aumento da empregabilidade e produtividade dos traballadores e traballadoras de Galicia a través da formación e innovación constante	371.342.104	3,2	10,1
PA.1.4 Completar Galicia no que atinxe a infraestruturas básicas. Dar un novo pulo ás políticas de rehabilitación e conservación da vivenda	295.588.249	2,5	8,0
PA.1.5 Consolidar un sistema educativo que minimice o fracaso escolar e se aliñe en resultados coas rexións líderes de Europa en todos os niveis e impulsar o SUG cara á excelencia	2.409.657.325	20,6	65,5
E2. Benestar das persoas e as familias e cohesión social	5.825.634.208	49,7	
PA.2.1 Sistema sanitario sustentable e de calidade. Fomento da saúde pública e dos hábitos de vida saudables	4.615.081.015	39,4	79,2
PA.2.2 Desenvolvemento do sistema de servizos sociais de atención ás persoas maiores e dependentes	519.013.879	4,4	8,9
PA.2.3 Mellora dos servizos sociais a familias e á infancia, apoio á conciliación e á promoción da igualdade, servizos e axudas complementarios da educación e políticas de xuventude e cooperación	500.371.845	4,3	8,6
PA.2.4 Deseño dunha estratexia de integración social que mellore o benestar da cidadanía, axude ás persoas máis desfavorecidas a retornar o máis axiña posible a situacións socioeconómicas aceptables e que fomente a igualdade de xénero	157.786.735	1,3	2,7
PA.2.5 Garantir o acceso a unha vivenda digna en réxime de propiedade ou aluguer axeitada ás posibilidades de cada familia	33.380.734	0,3	0,6
E3. Crecemento sustentable, territorio, mar, agricultura, gandeiría e montes	1.260.203.311	10,7	
PA.3.1 Fomento do sector primario baseado na innovación e a calidade do produto galego que fixe a poboación ao medio rural	704.147.922	6,0	55,9
PA.3.2 Enerxía renovable eficiente, intelixente e non agresiva co medio ambiente e a paisaxe. Fomento dunha economía baixa en carbono	106.001.861	0,9	8,4
PA.3.3 Potenciación do turismo en Galicia a partir dun medio ambiente e cultura privilexiados	112.476.981	1,0	8,9
PA.3.4 Conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe e cohesión territorial	220.127.277	1,9	17,5
PA.3.5 Pechar un modelo de tratamento de residuos e un modelo de ciclo da auga líder en Europa	117.449.270	1,0	9,3
E4. Sociedade dixital, lingua, cultura e reforzo do peso de Galicia no seu entorno	609.180.285	5,2	
PA.4.1 Desenvolvemento da economía dixital. Apoio á industria cultural e de medios como unha fonte de riqueza e impulso ao desenvolvemento da sociedade da información	311.624.693	2,7	51,2
PA.4.2 Conservación e promoción da riqueza cultural de Galicia	59.352.649	0,5	9,7
PA.4.3 Impulso das institucións de autogoberno e mellora da súa influencia e colaboración con Europa, a Eurorexión e o resto do Estado	238.202.943	2,0	39,1
E5. Administración moderna, eficiente e de calidade	348.078.381	3,0	
PA.5.1 Función pública profesional, motivada e orientada ao servizo público	14.043.261	0,1	4,0
PA.5.2 Administración transparente, eficiente e orientada a resultados	334.035.120	2,8	96,0
Total	11.724.721.241	100,0	

Fonte: Consellería de Facenda

O tomo dos Orzamentos Xerais correspondente á “Memoria de Obxectivos e Programas” contén de modo detallado a descrición das actuacións que deben colaborar a acadar os anteriores obxectivos. Asemade, e como ven sendo habitual, na mesma Memoria de Obxectivos e Programas se dispón de exhaustiva información dos indicadores de

produtividade asociados ás partidas de gasto, co que se posibilita a valoración da eficacia e eficiencia das actuacións de gasto recollidas nos orzamentos.

IV.3. EIXES DE ACTUACIÓN DO PLAN ESTRATÉXICO DE GALICIA (PEG).

O orzamento do Plan Estratéxico de Galicia (en adiante PEG) para o ano 2021 ascende a 11.724,7 millóns de euros, importe referido ao orzamento consolidado, que comprende o das entidades con orzamento limitado (Administración xeral, organismos autónomos e axencias públicas autonómicas e entidades públicas instrumentais de asesoramento ou consulta) e no que non se contemplan os gastos derivados da débeda pública (programa de gasto 911A).

A distribución por eixes, manifesta unha vez máis, que son os gastos destinados á Benestar das persoas e as familias e á Cohesión social, os que absorben unha maior parte do orzamento, como garantía e mantemento dos gastos sociais, e coa finalidade de lograr uns servizos públicos de calidade dirixidos á cidadanía, principalmente nos eidos da sanidade, xunto á mellora dos servizos sociais a familias e á infancia, apoio á conciliación, servizos e axudas complementarios da educación e políticas de xuventude e cooperación e o sistema de servizos sociais de atención ás persoas maiores e dependentes. Así mesmo recolle a promoción da igualdade de oportunidades dos homes e mulleres galegas, ofrecendo ás persoas que se atopan con especiais dificultades os recursos e servizos que lles garantan a súa inclusión social. Ascende este eixe a 5.825,6 millóns de euros, e representa o 49,7% do total do PEG.

En segundo lugar está a aposta pola empregabilidade e o crecemento intelixente, o eixe I, cun orzamento total de 3.681,6 millóns de euros, o 31,4% sobre o total. Neste eixe atópanse as políticas de gastos vinculadas á I+D+i, que permitan integrar a Galicia no círculo virtuoso da innovación para o crecemento. Ademais destaca o fomento da actividade empresarial e comercial, co impulso da competitividade e internacionalización das empresas e autónomos, o apoio á artesanía, a regulación sectorial e a protección da competencia. Completar Galicia no que atinxe a infraestruturas básicas e dar un novo pulo ás políticas de rehabilitación e conservación da vivenda, son tamén prioridades de actuación neste eixo.

Atopa así mesmo reflexo neste eixe, os gastos dirixidos ao mercado de traballo, coa finalidade de aumentar a empregabilidade e produtividade dos traballadores galegos a través da formación e innovación constante. Por outro lado, minimizar o fracaso escolar e aliñarse en resultados coas rexións líderes de Europa en tódolos niveis e impulsar o SUG cara á excelencia, son os principais retos aos que ten que facer fronte o sistema educativo, prioridade de actuación (PA) que representa o 20,6% do eixe.

O eixe 3 destinado a impulsar un crecemento sustentable, ao territorio e á agricultura, montes e mar, presenta un orzamento de 1.260,2 millóns de euros, o 10,7% do total, céntrase fundamentalmente en fomentar un sector primario baseado na innovación e a calidade do produto galego que fixe a poboación ao medio rural.

Tamén neste eixe se inclúen os gastos dirixidos a fomentar unha economía baixa en carbono e unha enerxía renovable eficiente, intelixente e non agresiva co medio ambiente e a paisaxe.

A potenciación do turismo en Galicia a partir dun medio ambiente e cultura privilexiados e a conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe e a cohesión territorial son prioridades de actuación dentro do eixe.

Por último, establécese o reto de pechar un modelo consistente de tratamento de residuos e un modelo de ciclo da auga líder en Europa.

O eixe 4 presenta un importe de 609,2 millóns de euros, o 5,2% do total. Inclúe a consolidación dun modelo de crecemento vinculado á economía dixital, a través da mellora no uso e na calidade das TICs e no acceso ás mesmas.

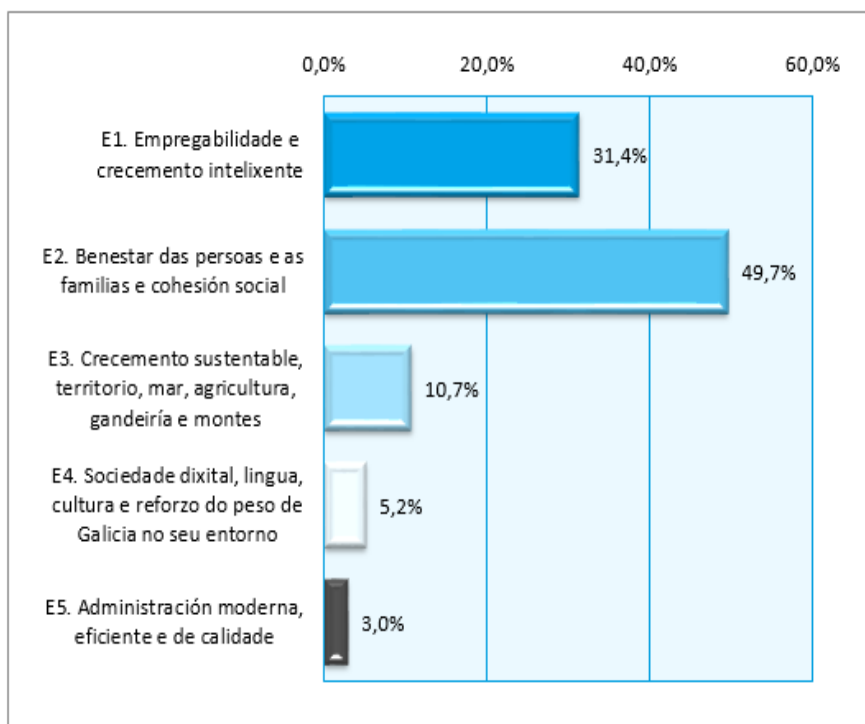
Inclúese tamén neste eixe o orzamento para apoiar á industria cultural e de medios, como unha fonte de riqueza e impulso ao desenvolvemento da sociedade da información, así como para a conservación e promoción da riqueza cultural de Galicia e o impulso das institucións de autogoberno e mellora da súa influencia e colaboración con Europa, a Eurorexión e o resto do Estado.

O eixe 5, alcanza os 348,1 millóns de euros e o 3,0% do orzamento. Nel recóllese o obxectivo de alcanzar unha administración moderna, eficiente e de calidade, baseada nunha función pública profesional, motivada e orientada ao servizo público e unha administración transparente, eficiente e orientada a resultados..

Cadro III Distribución orzamento 2021 por eixes do PEG

Eixes	Importe	% total
E1. Empregabilidade e crecemento intelixente	3.681.625.056	31,4
E2. Benestar das persoas e as familias e cohesión social	5.825.634.208	49,7
E3. Crecemento sustentable, territorio, mar, agricultura, gandería e montes	1.260.203.311	10,7
E4. Sociedade dixital, lingua, cultura e reforzo do peso de Galicia no seu entorno	609.180.285	5,2
E5. Administración moderna, eficiente e de calidade	348.078.381	3,0
Total	11.724.721.241	100,0

Fonte: Consellería de Facenda
Gráfico I: Distribución orzamento 2021 por eixes do PEG

Fonte: Consellería de Facenda

EIXE 1: EMPREGABILIDADE E CRECIMENTO INTELIXENTE.

Este eixe recolle un modelo integral de desenvolvemento para a modernización do sistema produtivo baseada na innovación e no coñecemento sen descoidar os sectores produtivos tradicionais.

As rexións europeas están obrigadas a competir en base á tecnoloxía, deseño e innovación de xeito continuado se non queren ver deslocalizada a súa produción a países de baixos prezos.

Para iso, debe implantarse a cultura da innovación en todos os eidos socioeconómicos de Galicia, de xeito que, a través dun proceso que non será inmediato, se normalice o proceso innovador como un máis dentro da cadea de produción, o que suporá unha auténtica revolución na formulación dos sistemas produtivos e de xestión e venda, pero tamén unha importante fonte de xeración de nichos de emprego agora inexistentes.

Para acadar este obxectivo, os orzamentos de 2021 programan investimentos nas seguintes prioridades de actuación segundo se detalla no cadro IV:

PA I.1. Impulso da consolidación das políticas de gastos vencelladas á I+D+i. Integrar a Galicia no círculo virtuoso da innovación para o crecemento.

As principais actuacións nesta PA son: o proxecto tecnoloxías cuánticas, “Actuación estratéxica para o desenvolvemento da Civil UAVS Initiative” para a utilización de sistemas aéreos non tripulados no ámbito civil e para a mellora da prestación dos servizos públicos, todo elo no marco do impulso do sector aeronáutico de referencia europea en Galicia e medidas de atracción de investimento privado entre outros.

PA 1.2. Fomento da actividade empresarial e comercial, impulso da competitividade e internacionalización das empresas e autónomos, apoio á artesanía, regulación sectorial e protección da competencia.

As principais liñas de actuación serán as actuacións de axudas a proxectos de dixitalización industria 4.0, axudas para o investimento produtivo e para préstamos no marco da crise derivada da Covid 19, profesionalización do tecido empresarial, impulso á iniciativa emprendedora, consolidación e crecemento das empresas e apoio á presenza nos mercados externos e podemos citar como proxectos máis importantes as liñas de préstamos do IGAPE con 22,8 millóns de euros, a creación dun fondo público - privado por un importe de 60 millóns de euros, as axudas ao investimento produtivo.

PA 1.3. Aumento da empregabilidade e produtividade dos traballadores e traballadoras de Galicia a través da formación e innovación constante.

Entre as actuacións desta PA destacan as seguintes: Novas iniciativas empresariais xeradoras de emprego, Plan de rescate de persoas traballadoras autónomas Covid-19, Promoción do emprego autónomo, Programas de adquisición de experiencia para desempregados, e Novas actuacións estratéxica autónomos, formación de desempregados, formación ocupacional e continua e acreditación da competencia profesional, entre outras.

PA 1.4. Completar Galicia no que atinxe a infraestruturas básicas. Dar un novo pulo ás políticas de rehabilitación e conservación da vivenda.

As principais actuacións contemplan a conservación ordinaria da rede viaria e a viabilidade invernal, reforzo de firmes e actuacións en travesías, diversas obras na rede de estradas como a “Vía de altas prestacións Tui-A Guarda”, “conexión vía Ártabra coa AP-9”, “conversión en autovía do corredor Nadela - Sarria” entre outras, programa REXURBE, sendas peonís e ciclistas para fomentar a mobilidade urbana e interurbana sostible, ...

PA 1.5. Consolidar un sistema educativo que minimize o fracaso escolar e se aliñe en resultados coas rexións líderes de Europa en todos os niveis e impulsar o SUG cara á excelencia.

Cómpre resaltar nesta PA as seguintes actuacións: programas de mellora da aprendizaxe e rendemento e programas de diversificación curricular, ciclos formativos de grao medio da formación profesional, plan para o fomento da educación dixital, mellora funcional, integración e sinalética dos centros públicos de ensino, reparacións, ampliacións e

melloras nos centros públicos de ensino, construción de novos centros de ensino, mellora da eficiencia enerxética nos centros de ensino,... En 2021 os gastos extraordinarios Covid-19 en centros educativos ascenderán a máis de 57 millóns de euros

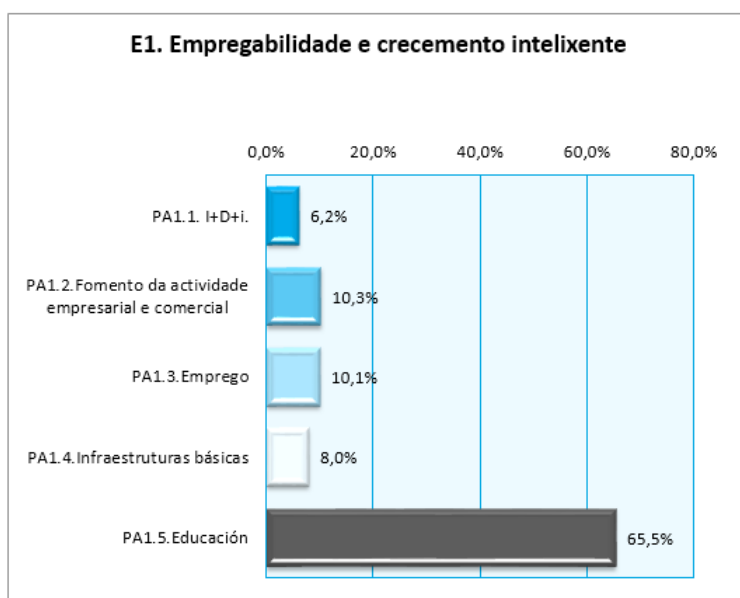
No seguinte cadro detállase o gasto orzamentario de 2021 neste eixe por prioridade de actuación.

Cadro IV: Gasto orzamentario 2021 Eixe I

E1. Empregabilidade e crecemento intelixente	Importe	% total	% eixe
PA.1.1 Impulso da consolidación das políticas de gastos vencelladas á I+D+i. Integrar a Galicia no círculo virtuoso da innovación para o crecemento	227.512.441	1,9	6,2
PA.1.2 Fomento da actividade empresarial e comercial, impulso da competitividade e internacionalización das empresas e autónomos, apoio á artesanía, regulación sectorial e protección da competencia	377.524.937	3,2	10,3
PA.1.3 Aumento da empregabilidade e produtividade dos traballadores e traballadoras de Galicia a través da formación e innovación constante	371.342.104	3,2	10,1
PA.1.4 Completar Galicia no que atinxe a infraestruturas básicas. Dar un novo pulo ás políticas de rehabilitación e conservación da vivenda	295.588.249	2,5	8,0
PA.1.5 Consolidar un sistema educativo que minimice o fracaso escolar e se aliñe en resultados coas rexións líderes de Europa en todos os niveis e impulsar o SUG cara á excelencia	2.409.657.325	20,6	65,5
Total	3.681.625.056	31,4	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico II: Distribución gasto orzamento 2021 do Eixe I por prioridades de actuación

Fonte: Consellería de Facenda

EIXE 2: BENESTAR DAS PERSOAS E AS FAMILIAS E COHESIÓN SOCIAL.

A dinámica demográfica de Galicia fai que a mellora das políticas de benestar sexan cada vez máis indispensables para colaborar na calidade de vida dunha poboación de máis idade.

Do mesmo xeito as políticas de conciliación e os servizos ás familias, especialmente á infancia, deben contribuír a mellorar as taxas de fecundidade e a inverter a dinámica demográfica de Galicia.

Por último resulta preciso aplicar con éxito as políticas de inserción social dun amplo colectivo que foi o máis desfavorecido pola crise, mediante itinerarios personalizados que permitan acompañar ás persoas en risco de exclusión ata que abandonen esta situación. Tamén a consecución dunha sociedade máis xusta, esixe que se garanta a igualdade de oportunidades para aqueles colectivos que sofren exclusión por outros motivos, dende unha discapacidade á pertenza a colectivos sociais marxinados.

Mención especial compre facer ás políticas de igualdade que se ben constitúen unha prioridade horizontal, é dicir a perspectiva de xénero de be estar presente na diagnose e solución aos principais problemas de Galicia, tamén deben contar con liñas de acción específicas para reducir con determinación as fendas de xénero nos diferentes eidos tratados no plan.

Para acadar este obxectivo, os orzamentos de 2021 programan investimentos nas seguintes prioridades de actuación segundo se detalla no cadro V:

PA 2.1. Sistema sanitario sustentable e de calidade. Fomento da saúde pública e dos hábitos de vida saudables.

As actuacións máis relevantes en termos de gasto financeiro desta PA son, ademais dos gastos de persoal e os gastos en bens correntes e servizos asociados á actividade de atención primaria e hospitalaria, os gastos extraordinarios relacionados coa COVID-19, as "Urxencias sanitarias 061", "O Fondo de cohesión da actividade especializada", o "Fondo de continxencia do SERGAS" e o "Programa de vacinación", o gasto en farmacia (receitas médicas), 71 actuacións de reformas, climatización, enerxías renovables, etc. nos centros de saúde e 87 actuacións de equipamentos, reformas ou novas tecnoloxías, nos 14 centros hospitalarios,...

PA 2.2. Desenvolvemento do sistema de servizos sociais de atención ás persoas maiores e dependentes.

En 2021 as partidas máis importantes pretenden incrementar a cobertura de atención ás persoas en situación de dependencia, concretamente dos servizos de atención residencial, atención diúrna, de axuda no fogar, de promoción da autonomía en equipamentos especiais cos que se atende a máis de 100.000 persoas, a maioría mulleres (62%)..

PA 2.3. Mellora dos servizos sociais a familias e á infancia, apoio á conciliación e á promoción da igualdade, servizos e axudas complementarios da educación e políticas de xuventude e cooperación.

As principais actuacións desta prioridade son o gasto en transporte escolar e nos comedores escolares, medidas para conciliación e dinamización demográfica, programas para familias e menores, centros e programas de menores infractores e actuacións de investimento en centros de atención á primeira infancia e casas niño, axudas para a adquisición de libros de texto e material escolar, plan integral de aprendizaxe de idiomas estranxeiros, servizo integrado de transporte.

PA 2.4. Deseño dunha estratexia de integración social que mellore o benestar da cidadanía, axude ás persoas máis desfavorecidas a retornar o máis axiña posible a situacións socioeconómicas aceptables e que fomente a igualdade de xénero.

Nesta PA as actuacións con maior importe son: renda de integración social de Galicia (RISGA), axudas específicas en inclusión social, Plan concertado de prestacións sociais básicas, pacto de estado contra a violencia de xénero, accións de prevención da violencia de xénero, axudas para mulleres vítimas de violencia de xénero, promoción do autoemprego e do emprego da muller (EMEGA),...

PA 2.5. Garantir o acceso a unha vivenda digna en réxime de propiedade ou aluguer axeitada ás posibilidades de cada familia.

As liñas de actuación nesta PA promoverán a construción de vivendas de promoción pública, por outra parte promocionarase o alugueiro a través de axudas como o bono alugueiro, o programa de axuda ao aluguer, as axudas á mocidade e o programa de fomento do parque de vivendas en alugueiro; tamén se realizarán actuación de adquisición de solo residencial e construción de vivendas.

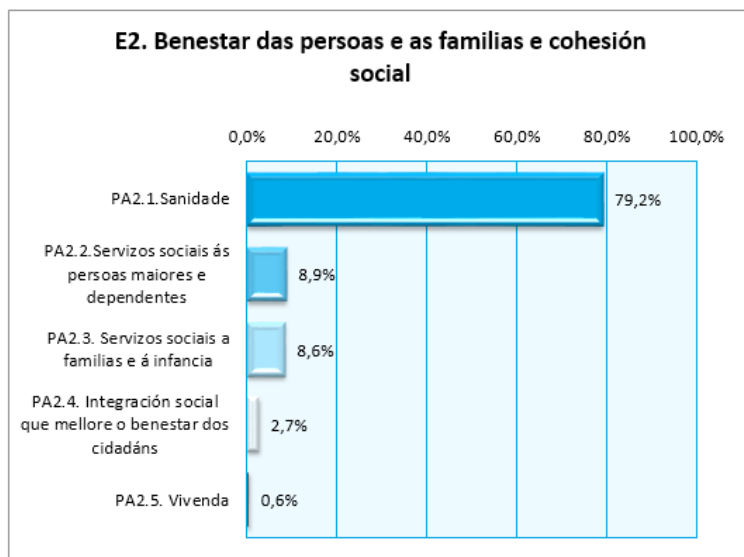
No seguinte cadro detállase o gasto orzamentario de 2021 neste eixe por prioridade de actuación.

Cadro V: Gasto orzamentario 2021 Eixe II

E2. Benestar das persoas e as familias e cohesión social	Importe	% total	% eixe
PA.2.1 Sistema sanitario sustentable e de calidade. Fomento da saúde pública e dos hábitos de vida saudables	4.615.081.015	39,4	79,2
PA.2.2 Desenvolvemento do sistema de servizos sociais de atención ás persoas maiores e dependentes	519.013.879	4,4	8,9
PA.2.3 Mellora dos servizos sociais a familias e á infancia, apoio á conciliación e á promoción da igualdade, servizos e axudas complementarios da educación e políticas de xuventude e cooperación	500.371.845	4,3	8,6
PA.2.4 Deseño dunha estratexia de integración social que mellore o benestar da cidadanía, axude ás persoas máis desfavorecidas a retornar o máis axiña posible a situacións socioeconómicas aceptables e que fomente a igualdade de xénero	157.786.735	1,3	2,7
PA.2.5 Garantir o acceso a unha vivenda digna en réxime de propiedade ou aluguer axeitada ás posibilidades de cada familia	33.380.734	0,3	0,6
Total	5.825.634.208	49,7	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico III: Distribución gasto orzamento 2021 do Eixe II por prioridades de actuación

Fonte: Consellería de Facenda

EIXE 3. CRECEMENTO SUSTENTABLE, TERRITORIO, MAR, AGRICULTURA, GANDERÍA E MONTES.

Todo este eixe ten un denominador común, a posta en valor do potencial medioambiental da comunidade autónoma e o fortalecemento do sector primario como panca de crecemento.

O medio natural de Galicia, incluíndo as súas augas, constitúen un ben sen o que non se pode entender a nosa Comunidade Autónoma e que conta cun amplo percorrido de posibilidades para a súa posta en valor.

Por un lado, dende un punto de vista turístico, sector cun amplo futuro en continuo cambio, no que a nosa comunidade autónoma debe salientar as súas fortalezas para compensar a súa localización e clima fronte as principais prazas europeas. Por outro lado, no que atinxe a un sector agropecuario e forestal cun bo produto e amplo percorrido para xerar valor engadido en torno a el, o mesmo acontece coa pesca e a acuicultura e a industria transformadora.

Por último, Galicia produce o 10% da enerxía nacional. En consecuencia, as posibilidades das novas fontes de enerxía, abren un horizonte no que traballar para mellorar o mix enerxético e mesmo para crear unha industria en torno a determinadas enerxías renovables tanto tradicionais como a eólica, como as novas liñas de traballo en torno á biomasa e á enerxía undimotriz.

Para acadar este obxectivo, os orzamentos de 2021 programan investimentos nas seguintes prioridades de actuación segundo se detalla no cadro VI:

PA 3.1. Fomento do sector primario baseado na innovación e a calidade do produto galego que fixe a poboación ao medio rural.

En 2021 desenvolveranse, entre outras actuacións, desenvolvemento sostible de zonas pesqueiras, investimentos en activos fixos das explotacións agrarias, prevención de danos causados por incendios forestais, desastres naturais e catástrofes, transformación dos produtos da pesca e da acuicultura, primeira instalación de xoves, axudas a zonas con limitacións naturais (montaña), investimentos produtivos na acuicultura, diversificación e modernización das empresas acuícolas, mellora de camiños, establecemento e mantemento de zonas forestais, axudas a zonas con limitacións naturais, zonas de montaña.

PA 3.2. Enerxía renovable eficiente, intelixente e non agresiva co medio ambiente e a paisaxe. Fomento dunha economía baixa en carbono

As actuacións con maior importe financeiro da PA serán: desenvolver e xestionar o Plan de Transporte Metropolitano de Galicia, e desenvolver actuacións e medidas destinadas a acadar a intermodalidade (coa creación da estación intermodal de Vigo e de nodos de comunicación intermodal), axudas a proxectos de enerxías renovables, axudas a proxectos de enerxías renovables no sector agrícola; así coma axudas a proxectos de biomasa, axudas para proxectos de aforro e eficiencia enerxética en vivendas, levarase a cabo un plan para a mellora de eficiencia en vivendas e concederanse axudas de bono social para evitar cortes de subministro, entre as principais actuacións.

PA 3.3. Potenciación do turismo en Galicia a partir dun medio ambiente e cultura privilexiados.

Neste terreo realizaranse actuacións de cara ao Xacobeo 2021, a promoción nacional e internacional da oferta turística de Galicia, actuarase sobre o Camiño de Santiago, mellorando os aspectos ambientais, a xestión de fluxos, a mellora dos trazados e dos albergues.

Realizaranse actuacións a promoción do Xacobeo 2021 ea potenciación e promoción do turismo, potencian-do Galicia como destino turístico.

PA 3.4. Conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe e cohesión territorial.

As principais actuacións desta prioridade están relacionadas con mellorar as infraestruturas e servizos públicos e realización de programas conxuntos coas entidades locais, racionalizar o crecemento residencial urbano e dos núcleos rurais, completar o planeamento xeral de toda a Comunidade Autónoma, e elaborar, coordinar, seguir e controlar as políticas territoriais e de utilización racional do solo e dos seus instrumentos de planificación. Tamén se realizarán proxectos para o mantemento das condicións ambientais necesarias para a conservación ou recuperación de especies relacionadas o medio agrario e os seus hábitats en zonas da Rede Natura 2000 e outras áreas de alto valor natural.

PA 3.5. Pechar un modelo de tratamento de residuos e un modelo de ciclo da auga líder en Europa.

En 2020 desenvolveranse principalmente actuacións construción de novas plantas de biorresiduos; restauración de espazos degradados e concederanse axudas ás entidades locais para o fomento da recollida separada. Por outra parte, o financiamento desta PA trata de garantir un acceso ós servizos básicos de abastecemento e saneamento e depuración os cidadáns de Galicia, diminuindo os desequilibrios territoriais existentes e buscando unha maior eficacia na execución dos investimentos e na explotación de infraestruturas hidráulicas e garantir a protección e mantemento do Dominio Público Hidráulico da demarcación hidrográfica Galicia Costa, que permitirán o tratamento nas EDARes de Galicia de 181.721 m³/dia de augas residuais cunha poboación adicional beneficiada de 18.052 persoas e por outra banda, realizar 131 Actuacións de abastecemento e saneamento e depuración. A poboación beneficiaria das medidas de prevención das inundacións é de máis de 26.669 persoas

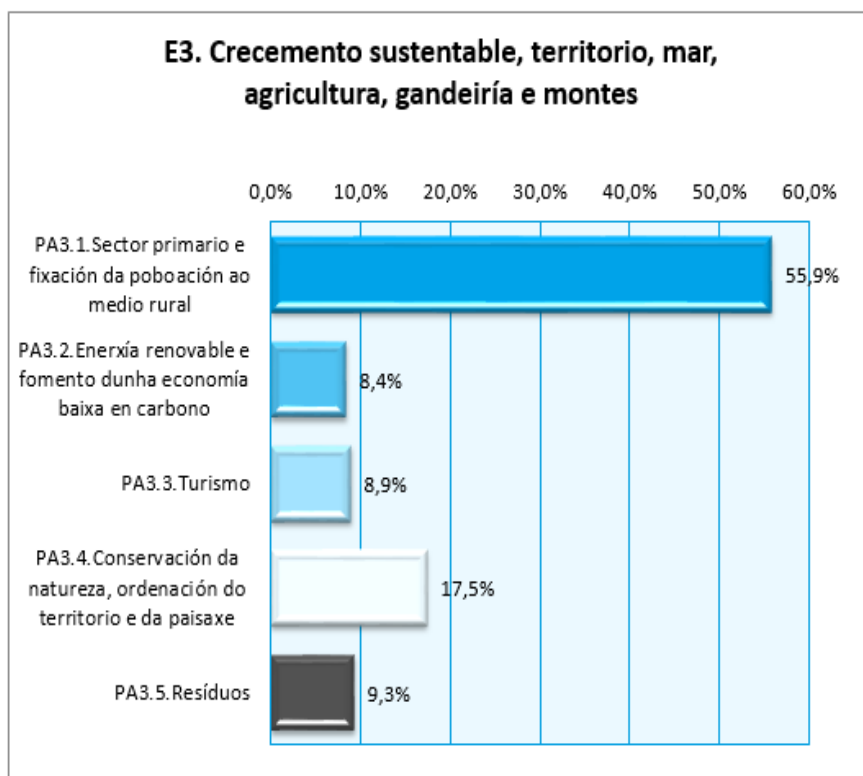
No seguinte cadro detállase o gasto orzamentario de 2021 neste eixe por prioridade de actuación.

Cadro VI: Gasto orzamentario 2021 Eixe III

E3. Crecemento sustentable, territorio, mar, agricultura, gandería e montes	Importe	% total	% eixe
PA.3.1 Fomento do sector primario baseado na innovación e a calidade do produto galego que fixe a poboación ao medio rural	704.147.922	6,0	55,9
PA.3.2 Enerxía renovable eficiente, intelixente e non agresiva co medio ambiente e a paisaxe. Fomento dunha economía baixa en carbono	106.001.861	0,9	8,4
PA.3.3 Potenciación do turismo en Galicia a partir dun medio ambiente e cultura privilexiados	112.476.981	1,0	8,9
PA.3.4 Conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe e cohesión territorial	220.127.277	1,9	17,5
PA.3.5 Pechar un modelo de tratamento de residuos e un modelo de ciclo da auga líder en Europa	117.449.270	1,0	9,3
Total	1.260.203.311	10,7	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico IV: Distribución gasto orzamento 2021 do Eixe III por prioridades de actuación

Fonte: Consellería de Facenda

EIXE 4. SOCIEDADE DIXITAL, LINGUA, CULTURA E REFORZO DO PESO DE GALICIA NO SEU ENTORNO.

A sociedade da información está a mudar todos os negocios tradicionais cara a unha produción de bens e servizos a medida e con unha demanda moito máis esixente e informada grazas ao uso das TIC. Resulta preciso por tanto, contar coas infraestruturas axeitadas, fomentar as competencias dixitais entre a cidadanía e adaptar os sistemas produtivos e canais de venda das empresas a estas novas tecnoloxías para aproveitar todas as vantaxes que poñen ao noso alcance.

O impulso do autogoberno a lingua e a cultura de Galicia como fontes de riqueza e elementos básicos da identidade da Comunidade Autónoma. Resulta estratéxico para o progreso como rexión, procurar a dinamización e fomento da cultura galega, a normalización e o impulso do idioma galego como medio para protexer e fomentar a identidade cultural de Galicia, o desenvolvemento social, o crecemento económico e o diálogo intercultural.

Para acadar este obxectivo, os orzamentos de 2021 programan investimentos nas seguintes prioridades de actuación segundo se detalla no cadro VII:

PA 4.1. Desenvolvemento da economía dixital. Apoio á industria cultural e de medios como unha fonte de riqueza e impulso ao desenvolvemento da sociedade da información.

Os principais proxectos serán de dixitalización dos servizos en diversos ámbitos de actuación da administración autonómica, así como de apoio ao desenvolvemento da sociedade da información.

PA 4.2. Conservación e promoción da riqueza cultural de Galicia.

Desenvolveranse actividades culturais e de promoción do libro e da lectura, o investimento en lotes fundacionais e adquisicións de fondos bibliográficos na rede de bibliotecas de Galicia, actuacións de promoción, xestión, adquisición e dirección de arquivos, investimentos e subvencións a museos, e por último, investimentos en infraestruturas culturais, actuacións de conservación, restauración e protección do patrimonio cultural e investimentos en bens do patrimonio cultural destinados ao uso social e programas de promoción do galego, campañas de normalización lingüística, estudos e traballos de investigación, cursos e actividades de formación e o financiamento de accións culturais e de investigación lingüística por parte da Real Academia Galega.

PA 4.3. Impulso das institucións de autogoberno e mellora da súa influencia e colaboración con Europa, a Eurorexión e o resto do Estado.

Os principais gastos desta PA destínanse, por un lado, ademais de gastos de persoal e correntes de funcionamento, á asistencia xurídica gratuíta, á modernización da Administración de xustiza, a investimentos en infraestruturas xudiciais e equipamentos nas mesmas, ademais de medidas de aforro e eficiencia enerxética. En canto á temática en materia de protección civil e seguridade, destacan as actuacións ligadas ao operativo do CAE I I2, o financiamento dos consorcios provinciais e comarcais contra incendios e a formación en materia de seguridade pública, as infraestruturas e equipamentos nos servizos de emerxencias e protección civil, así como a adquisición de infraestrutura tecnolóxica e equipamento do edificio de atención ás emerxencias.

No seguinte cadro detállase o gasto orzamentario de 2021 neste eixe por prioridade de actuación.

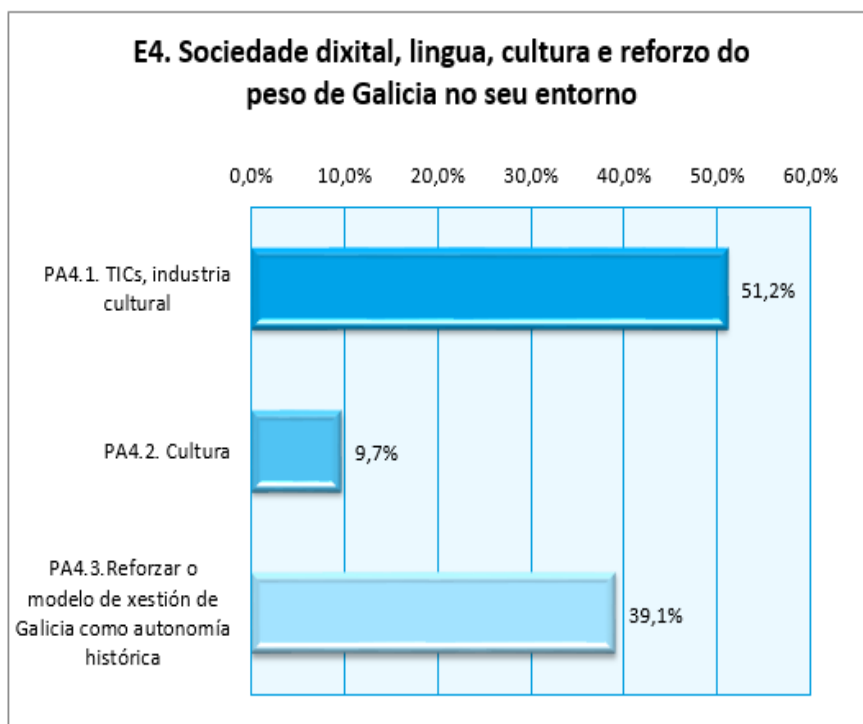
Cadro VII: Gasto orzamentario 2021 Eixe IV

E4. Sociedade dixital, lingua, cultura e reforzo do peso de Galicia no seu entorno		Importe	% total	% eixe
PA.4.1 Desenvolvemento da economía dixital. Apoio á industria cultural e de medios como unha fonte de riqueza e impulso ao desenvolvemento da sociedade da información		311.624.693	2,7	51,2
PA.4.2 Conservación e promoción da riqueza cultural de Galicia		59.352.649	0,5	9,7
PA.4.3 Impulso das institucións de autogoberno e mellora da súa influencia e colaboración con Europa, a Eurorexión e o resto do Estado		238.202.943	2,0	39,1
Total		609.180.285	5,2	100,0

Font

e: Consellería de Facenda

Gráfico V: Distribución gasto orzamento 2021 do Eixe IV por prioridades de actuación

Fonte: Consellería de Facenda

EIXE 5. ADMINISTRACIÓN MODERNA, EFICIENTE E DE CALIDADE.

Para acadar os anteriores obxectivos precisamos unha administración eficiente, moderna, flexible e transparente, que preste servizos públicos de calidade e axude a resolver os problemas dos cidadáns e das empresas.

Para iso, precísase un persoal comprometido que debe mellorar a súa formación continua, especialmente no que atinxe a adquisicións de destrezas no manexo das TIC; pero tamén unha administración moderna debe explorar novos sistemas para incentivar o rendemento e flexibilidade que recoñezan máis a quen máis valor aporta ao servizo público.

A xeneralización dos servizos públicos dixitais e do e-goberno, debe contribuír a acadar a excelencia na xestión, posibilitando importantes economías por substitución dos sistemas tradicionais baseados no papel, e por economías de escala.

Estas novas tecnoloxías xerarán novos requirimentos e perfís profesionais, mais tamén, deixarán obsoletos un volume aínda maior doutros oficios e traballos; por iso é precisa a flexibilidade no movemento dos equipos de traballadores.

A administración debe tamén actuar como exemplo e sector tractor das principais políticas antes enunciadas, dende a innovación, implementando a compra pública innova-

dora e converténdose nun axente innovador en si mesmo, ata a rehabilitación dos seus edificios administrativos e vivenda pública, pasando pola eficiencia enerxética, a normalización lingüística e o dominio das linguas estranxeiras, a internacionalización, a aplicación de criterios de igualdade de xénero e non discriminación, a integración social e a protección da familia e a conciliación.

Para iso desenvolveranse as seguintes Prioridades de actuación cos seus correspondentes obxectivos instrumentais:

PA 5.1. Función pública profesional, motivada e orientada ao servizo público. As principais actuacións neste apartado serán accións formativas para os empregados e empregadas públicas e desenvolver e aplicar estratexias e políticas de persoal axeitadas ás necesidades reais para a prestación dos servizos públicos, así como gastos de acción social e da asesoría xurídica.

PA 5.2. Administración financeira transparente, eficiente e orientada a resultados, con actuacións de reformas en materia de centralización de contratos e autoprovisión, de renovación e mellora das infraestruturas públicas co obxecto de acadar unha mellora na eficiencia enerxética, de garantir a tramitación telemática de todos os expedientes e trámites coa administración autonómica, de garantir a transparencia, integridade e responsabilidade na administración pública e no gasto de fondos públicos e de reforzar as tarefas de planificación e de xestión dos Programas Operativos dos fondos estruturais. Por último, contéplase unha reserva estratéxica para atender imprevistos derivados das crises social e económica derivadas da pandemia.

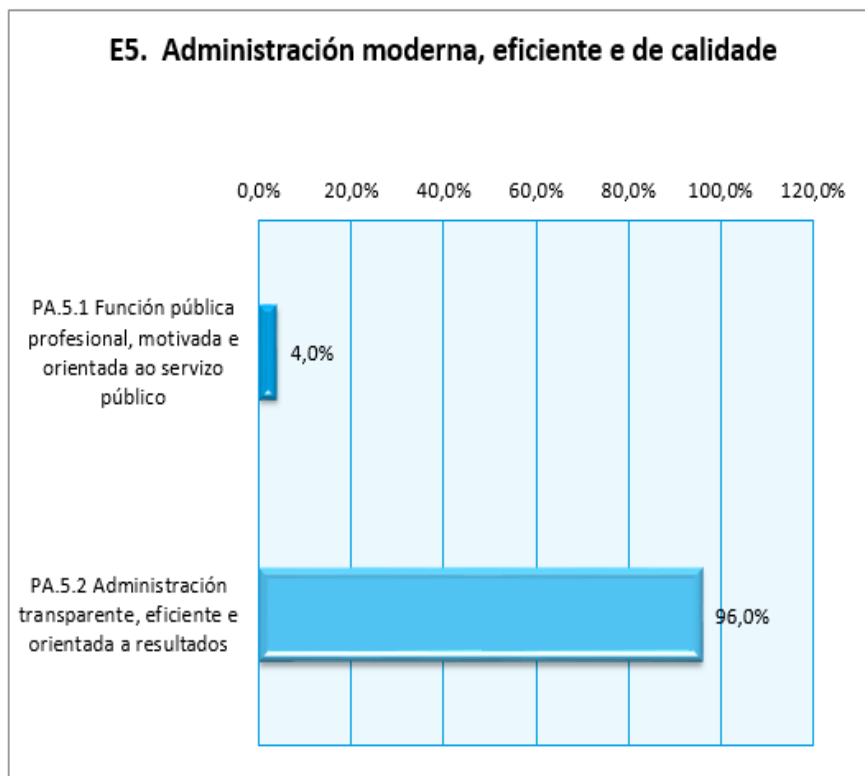
No seguinte cadro detállase o gasto orzamentario de 2021 neste eixe por prioridade de actuación.

Cadro VIII: Gasto orzamentario 2021 Eixe V

E5. Administración moderna, eficiente e de calidade	Importe	% total	% eixe
PA.5.1 Función pública profesional, motivada e orientada ao servizo público	14.043.261	0,1	4,0
PA.5.2 Administración transparente, eficiente e orientada a resultados	334.035.120	2,8	96,0
Total	348.078.381	3,0	100,0

Fonte: Consellería de Facenda

Gráfico VI: Distribución gasto orzamento 2021 do Eixe V por prioridades de actuación

Fonte: Consellería de Facenda

IV.4. Unha aproximación ao Marco Financeiro Plurianual da UE-27 para o período 2021-2027

O orzamento da Unión Europea a longo prazo 2021-2027

O 21 de xullo de 2020, os dirixentes da Unión Europea alcanzaron, nunha reunión extraordinaria presencial en Bruxelas, un acordo sobre unha dotación orzamentaria de máis de 1,8243 billóns de euros.

Este conxunto de medidas, que reúne o marco financeiro plurianual (1,0743 billóns de euros) e medidas extraordinarias de recuperación no marco do instrumento denominado «Next Generation UE» (750.000 millóns de euros), contribuirá á reconstrución da UE despois da pandemia de COVID-19 e apoiará o investimento nas transicións ecolóxica e dixital.

O novo marco financeiro plurianual (MFP) abarcará sete anos, de 2021 a 2027. O orzamento permitirá á Unión Europea facer fronte aos desafíos actuais e futuros e alcanzar as súas prioridades políticas.

O pasado 10 de novembro de 2020 os negociadores do Parlamento Europeo (PE) e dos gobernos dos Estados membros da UE, baixo a Presidencia alemá, chegaron a un primeiro acordo sobre o Marco Financeiro Plurianual para 2021-2027. O acordo aínda necesita o respaldo formal do PE, e ha de ser ratificado polos parlamentos nacionais.

O MFP para o período 2021-2027 estrutúrase nas seguintes sete rúbricas:

- rúbrica 1: «Mercado único, innovación e economía dixital». Corresponde a un ámbito no que a actuación da UE ten un importante valor engadido. Os programas pertencentes a esta rúbrica teñen un gran potencial para contribuír á promoción da investigación, a innovación e a transformación dixital, os investimentos estratéxicos europeos, a acción en favor do mercado único e a competitividade das empresas e as pemes. Nesta rúbrica inclúense, entre outros, o programa de investigación e innovación Horizonte Europa, o programa Invest EU para catalizar os investimentos privados en toda Europa, o Mecanismo Conectar Europa que seguirá investindo en redes transeuropeas de transportes, servizos dixitais e enerxía, o programa Espacial Europeo financia o despregamento e o funcionamento de infraestruturas espaciais europeas e servizos conexos, e o Programa Europa Dixital para configurar e apoiar a transformación dixital da sociedade e da economía europea.

- rúbrica 2: «Cohesión, resiliencia e valores», que incluírá unha subrúbrica para a cohesión económica, social e territorial e unha subrúbrica para resiliencia e valores. O obxectivo desta rúbrica é contribuír ao valor engadido da UE impulsando a converxencia, apoiando o investimento, a creación de emprego e o crecemento, contribuíndo a reducir as disparidades económicas, sociais e territoriais nos Estados Membros e en toda Europa. Esta rúbrica inviste no desenvolvemento rexional, a cohesión e a resiliencia, así como nas persoas, a cohesión social e os valores. Desempeñará un papel crucial, pois contribuírá a un crecemento sustentable e á cohesión social, e fomentará os valores comúns. A través do Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional (FEDER), do compoñente de xestión compartida do Fondo Social Europeo Plus (FSE+) e do Fondo de Cohesión, a política de cohesión perseguirá os seguintes obxectivos: «Investimento en crecemento e emprego» nos Estados membros e as rexións, co apoio de todos os Fondos; e «Cooperación territorial europea», co apoio do FEDER.

- rúbrica 3: «Recursos naturais e medio ambiente», que incluírá un sublímite máximo para os gastos en concepto de axudas relacionadas o mercado e os pagos directos. O financiamento correspondente a esta rúbrica céntrase en achegar valor engadido a través dunhas políticas agrícola, marítima e de pesca modernizadas e sustentables, así como impulsando a acción polo clima e fomentando a protección do medio ambiente e a bio-

diversidade. Grazas á incorporación da loita contra o cambio climático como elemento transversal en todo o orzamento e á mellora da integración dos obxectivos ambientais, esta rúbrica desempeña unha función fundamental na consecución do obxectivo de que un 30 % como mínimo do gasto da UE contribúa a obxectivos de loita contra o cambio climático.

- rúbrica 4: «Migración e xestión das fronteiras». Con cargo a esta rúbrica fináncianse medidas relacionadas coa xestión das fronteiras exteriores, a migración e o asilo. A actuación coordinada a escala da UE ten un considerable valor engadido para a Unión, xa que o control efectivo das fronteiras exteriores é condición indispensable para garantir unha xestión máis eficiente da migración e un nivel elevado de seguridade interior e salvagardar ao mesmo tempo o principio da libre circulación de persoas e mercadorías dentro da Unión.

- rúbrica 5: «Seguridade e defensa». As accións previstas nesta rúbrica corresponden a programas de seguridade e defensa nos que a cooperación a escala da Unión presenta un gran valor engadido, en expresión da nova situación xeopolítica e das novas prioridades políticas da UE. Entre elas cóntanse as accións relacionadas coa seguridade interior, a resposta a crise e o desmantelamento de instalacións nucleares, ademais de accións no ámbito da defensa.

- rúbrica 6: «Veciñanza e resto do mundo». Esta rúbrica financia a acción exterior e a asistencia da Unión aos países que están a se preparar para a adhesión á Unión. Grazas a unha maior coordinación entre as políticas exteriores e interiores, garantírase a correcta aplicación da Axenda 2030 para o Desenvolvemento Sustentable, o Acordo de París sobre o Cambio Climático, a Estratexia Global da UE, o Consenso Europeo en materia de Desenvolvemento e a política europea de veciñanza, así como a dimensión exterior da migración, incluído o Marco de Asociación con terceiros países no ámbito da migración.

- rúbrica 7: «Administración pública europea». Unha administración pública europea altamente profesional, seleccionada coa base xeográfica máis ampla posible, desempeña un papel crucial á hora de axudar á Unión para cumprir as súas prioridades e a aplicar políticas e programas de acordo co interese común europeo. No contexto dunha Unión de vinte e sete Estados membros, é necesario mellorar constantemente a eficiencia e a eficacia da administración pública europea.

A agrupación do gasto por rúbricas e bloques de políticas ten como finalidade reflectir as prioridades políticas da Unión e ofrecer a flexibilidade necesaria en interese da asignación eficiente dos recursos. Ademais, a redución do número de programas persegue garantir a coherencia e promover as sinerxias. A simplificación plasmarase no marco xeral e dará lugar a unha redución dos trámites burocráticos para os beneficiarios e as autoridades de xestión, ademais de fomentar a igualdade de oportunidades ao garantir que as consideracións de igualdade de xénero incorpórense ás actividades e accións dos programas e instrumentos pertinentes e contribúan á igualdade entre homes e mulleres.

Cadro IX. Marco financeiro plurianual 21-27. CE

MARCO FINANCEIRO PLURIANUAL 2021-2027 (UE-27)		
Créditos de compromiso	Total 2021-2027 (millóns EUR)	
	Prezos 2018	Prezos correntes
1. Mercado único, innovación e economía dixital	132.781	149.512
2. Cohesión, resiliencia e valores	377.768	426.694
2a. Cohesión económica, social e territorial	330.235	372.577
2b. Resiliencia e valores	47.553	54.117
3. Recursos naturais e medio ambiente	356.374	400.996
4. Migración e xestión das fronteiras	22.671	25.699
5. Seguridade e defensa	13.185	14.922
6. Veciñanza e resto do mundo	98.419	110.597
7. Administración pública europea	73.102	82.474
TOTAL DE CRÉDITOS DE COMPROMISO	1.074.300	1.210.894

FÓRA DO MFP	Prezos 2018	Prezos correntes
Reserva para Solidariedade e Axudas de Emerxencia	8.400	9.467
Fondo Europeo de Axuda á Globalización (FEAG)	1.302	1.467
Reserva de Axuste ao Brexit	5.000	5.306
Instrumento de Flexibilidade	5.404	6.091
TOTAL FÓRA DO MFP	20.106	22.331

TOTAL MFP + FÓRA DO MFP	1.094.406	1.233.225
--------------------------------	------------------	------------------

IV.5. Aliñamento dos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia cos Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable

Como novidade nos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2021, incorporase na Memoria de Obxectivos e Programas un capítulo sobre o aliñamento dos orzamentos cos Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable (ODS).

Fonte: Nacións Unidas.

Este exercicio constitúe un dos elementos fundamentais para orientar as políticas públicas cara ao desenvolvemento sustentable na súa tripla dimensión social, ambiental e económica, xunto á dimensión institucional.

O principal obxectivo do informe é reflectir a relación entre os 17 ODS e as políticas e programas orzamentarios previstos nos Orzamentos Xerais da Comunidade autónoma de Galicia para o ano 2021.

O cumprimento deste obxectivo esixe unha estratexia de implantación gradual, tendo en conta, tanto a diversa tipoloxía dos subsectores e entidades que forman parte dos orzamentos da Comunidade Autónoma, como o carácter innovador que ten a elaboración deste informe, xa que conta con poucos precedentes no panorama nacional e internacional.

O Informe circunscribíase ás entidades con orzamento limitativo e refírese aos estados de gastos dos Orzamentos consolidados. Ademais, realízase en termos de políticas e programas de gasto.

Os tres alicerces que sustentan o Desenvolvemento Sustentable son o crecemento económico inclusivo, o benestar e xustiza social e a protección do medio ambiente. Estes tres alicerces enmárcanse ademais nunha dimensión institucional, configurada como elemento de cohesión que posibilita o desenvolvemento das políticas orientadas ao logro dos obxectivos da Axenda 2030.

Cada unha das dimensións concentra por tanto varios ODS dos 17 previstos da Axenda 2030.

Cadro XI. Dimensións diferenciadas dentro do conxunto dos ODS

Fonte: Nacións Unidas

Unha vez diferenciadas as catro dimensións fundamentais nas que se basea o desenvolvemento sustentable, lévase a cabo unha análise de cada unha delas, amosando as prioridades de actuación e os programas de gasto vinculados a cada unha, cos seus importes correspondentes.

Dentro do análise de cada dimensión, realízase unha avaliación máis detallada de cada un dos ODS, tendo en conta as principais metas que establecen as Nacións Unidas para a consecución dos obxectivos, así coma un pequeno diagnóstico da situación actual de Galicia en cada ámbito de actuación.

No que se refire aos principais resultados, máis do 80% do orzamento está aliñado cos ODS, un 61% na dimensión social, un 13% na económica, o 7% na medioambiental e un 1% na institucional.

Se temos en conta cada un dos ODS, o reparto do orzamento quedaría da seguinte maneira:

Cadro XII. Reparto do orzamento entre os 17 ODS

	Obxectivos de desenvolvemento sustentable	Orzamento 2021	% sobre o total
	1. Fin da pobreza	84.180.300	0,6%
	2. Fame cero, nutrición e agricultura sustentable	54.720.446	0,4%
	3. Vida saudable e benestar	4.516.523.406	33,7%
	4. Educación de calidade	2.761.732.906	20,6%
	5. Igualdade de xénero	21.893.498	0,2%
	6. Auga limpa e saneamento	69.076.598	0,5%
	7. Enerxía asequible e sustentable	67.557.668	0,5%
	8. Traballo decente e crecemento económico	817.693.932	6,1%
	9. Industria, innovación e infraestruturas	897.640.126	6,7%
	10. Redución das desigualdades	728.478.689	5,4%
	11. Cidades e comunidades sustentables	254.574.524	1,9%
	12. Produción e consumo responsables	9.731.119	0,1%
	13. Acción polo clima	168.022.150	1,3%
	14. Vida submarina	94.544.605	0,7%
	15. Vida dos ecosistemas terrestres	213.623.245	1,6%
	16. Paz, xustiza e institucións sólidas	115.355.797	0,9%
	17. Alianzas para cumprir os obxectivos	10.532.164	0,1%
	Non aliñado	2.510.624.450	18,7%
	Total	13.396.505.623	

Fonte: Consellería de Facenda

O ODS 3, relacionado coa vida saudable e o benestar, é o ODS que concentra a maior contía respecto do total (case un 34%), seguido polo ODS 4 relacionado coa educación e a formación (case un 21%), ambos ODS pertencentes á dimensión social.

IV.6. Distribución por Consellerías e Organismos Estatutarios

O cadro recollido de seguido mostra as variacións do orzamento consolidado da administración xeral, no que refire a o gasto non financeiro.

Evidentemente en termos absolutos as Consellerías de máis peso seguen a ser as que desenvolven as grandes políticas de gasto correspondentes ás prestación de servizos públicos básicos, sanidade, educación e cultura e política social. Ademais a tendencia é a ocupar u maior trozo de tarta cada ano, ado o carácter básico das súas prestacións e servizos.

No entanto, neste exercicio existen algúns cambios orgánicos que salientan a importancia das políticas de emprego e igualdade, por exemplo, que ademais medra de xeito importante, un 33%. Tamén destaca o cada vez menor peso da débeda pública da comunidade autónoma na tarta, que baixa máis dun 30%, representación palmaria do que conceptualizamos como unhas finanzas sans, con unha evolución controlada no endebedamento e unha carteira de pasivos ben xestionada que nos permite investir cada vez menos recursos no pago de xuros da débeda e máis e financiar políticas de gasto.

As grandes consellerías por tamaño dificilmente poden medrar por enriba da media, malia ser destino da maioría dos recursos, e ser intensivas en gasto de persoal. Aínda así a protección dos máis necesitados e a blindaxe socio sanitaria fai medrar por enriba dos dous díxitos sanidade e política social, que, á súa vez tamén crece por enriba da media.

Así, as diferencias absolutas máis importante é para a consellería e entes instrumentais de sanidade (incremento de 478 millóns de euros), educación e cultura (incremento de 168 millóns de euros) e política social (120 millóns de euros máis), triplicando todas elas o crecemento do ano anterior.

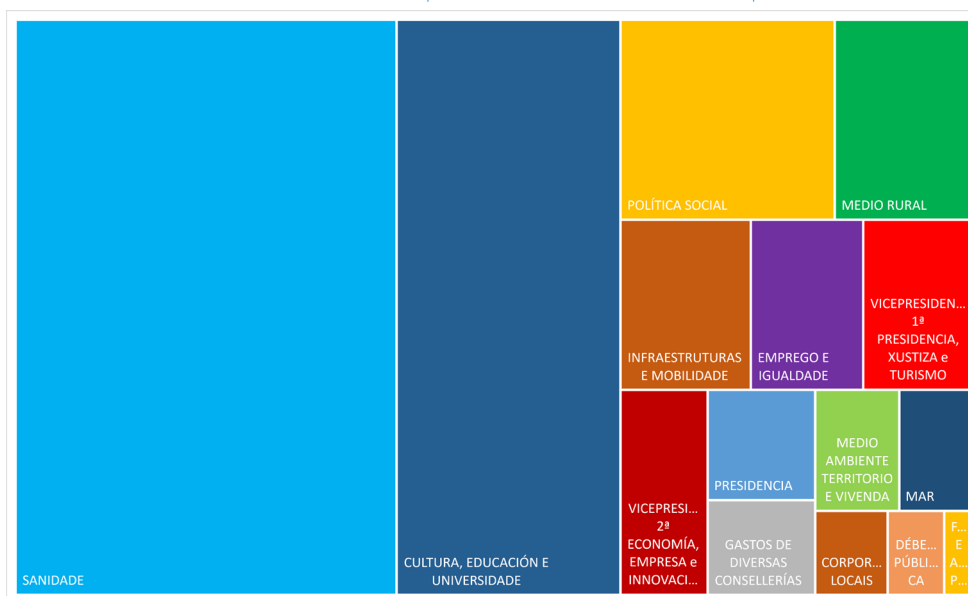
As consellerías que experimentan un maior, aparte emprego e igualdade, son as que reciben fondos para financiar proxectos de reactivación economía, medio ambiente e infraestruturas, estas consellerías experimentan fortes aumentos do seu gasto non financeiro que medra nun 40,5%, un 29,5%, e 21,1, moi por encima da media. Ademais, fora dos capítulos de gasto non financeiro, economía conta con potentes instrumentos financeiros no capítulo para apoiar novos proxectos empresariais.

Pola banda dos entes instrumentais as axencias son as grandes beneficiarias do acervo investidor, así o IGAPE medra un 71,4%, XERA medra un 65% o INEGA nun 33,4% e GAIN un 27%, a Axencia de Turismo de Galicia por mor do Xacobeo e das políticas de apoio ao sector medra nun 52,3%, a AMTEGA medra nun 54% , a Axencia Galega de

Calidade Alimentaria medra nun 20,9% e o Instituto Tecnolóxico para o Control do Medio Mariño o fai nun 6,1%.

Por tanto o orzamento crece con forza impulsando as liñas prioritarias marcadas contra a pandemia na orde de elaboración que pasan por reforzar os servizos públicos básicos para manter controlada a pandemia, apoiar a os que o peor o están a pasar e acelerar os investimentos para reactivar a economía nas liñas xa marcadas no do PEG 2015-2020, nos plans estratéxicos nacionais e nas recomendacións por país europeas.

Cadro XIII O orzamento 2021 distribuído por consellerías, incluíndo os entes instrumentais dependentes

Cadro XIV, Gasto non financeiro. Comparativa 2020-2021

	2020	2021	DIFERENCIA	TV 21/20
01 - PARLAMENTO	20.272	20.477	205	1,0%
02 - CONSELLO DE CONTAS	7.637	7.811	174	2,3%
03 - CONSELLO DA CULTURA GALEGA	2.757	2.783	26	0,9%
04 - PRESIDENCIA DA XUNTA DE GALICIA	50.880	61.536	10.656	20,9%
303.04 - AXENCIA PARA A MODERNIZACION TECNOLOXICA DE GALICIA	120.979	186.236	65.258	53,9%
TOTAL PRESIDENCIA	171.858	247.772	75.914	44,2%
05 - VICEPRESIDENCIA 1ª E CONSELLERÍA DE PRESIDENCIA, XUSTIZA E TURISMO	264.395	268.589	4.194	1,6%
105.05 - ACADEMIA GALEGA DE SEGURIDADE PÚBLICA	2.999	3.162	162	5,4%
306.05 - AXENCIA DE TURISMO DE GALICIA	73.836	112.477	38.641	52,3%
402.05 - AXENCIA GALEGA DE EMERXENCIAS	7.819	8.197	379	4,8%
TOTAL VICEPRESIDENCIA PRIMEIRA	349.048	392.425	43.376	12,4%
06 - VICEPRESIDENCIA 2ª E CONSELLERÍA DE ECONOMÍA, EMPRESA E INNOVACIÓN	45.386	54.263	8.878	19,6%
107.06 - INSTITUTO GALEGO DE CONSUMO	6.671	6.779	108	1,6%
304.06 - AXENCIA GALEGA DE INNOVACION	94.581	120.229	25.648	27,1%
310.06 - AXENCIA GALEGA DA INDUSTRIA FORESTAL	14.262	23.510	9.249	64,9%
405.06 - INSTITUTO GALEGO DE PROMOCIÓN ECONÓMICA	76.033	130.058	54.024	71,1%
407.06 - INSTITUTO ENERXÉTICO DE GALICIA	28.984	38.675	9.691	33,4%
TOTAL VICEPRESIDENCIA SEGUNDA	265.917	373.515	107.598	40,5%
07 - CONSELLERÍA DE FACENDA E ADMINISTRACIÓN PÚBLICA	24.783	25.836	1.053	4,3%
101.07 - ESCOLA GALEGA DE ADMINISTRACIÓN PÚBLICA	3.557	4.048	491	13,8%
102.06 - INSTITUTO GALEGO DE ESTATÍSTICA	4.515	4.581	65	1,5%
305.06 - AXENCIA TRIBUTARIA DE GALICIA	15.466	15.728	263	1,7%
404.06 - CONSELLO ECONÓMICO E SOCIAL	993	1.000	7	0,7%
TOTAL FACENDA E ADMINISTRACIÓN PÚBLICA	49.314	51.193	1.879	3,8%
08 - CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE TERRITORIO E VIVENDA	77.679	113.632	35.953	46,3%
111.08 - INSTITUTO DE ESTUDOS DO TERRITORIO	3.210	3.656	446	13,9%
201.08 - INSTITUTO GALEGO DA VIVENDA E SOLO	83.414	95.514	12.101	14,5%
TOTAL MEDIO AMBIENTE TERRITORIO E VIVENDA	164.303	212.802	48.499	29,5%
09 - CONSELLERÍA DE INFRAESTRUTURAS E MOBILIDADE	143.648	209.170	65.522	45,6%
302.09 - AXENCIA GALEGA DE INFRAESTRUTURAS	239.518	254.738	15.220	6,4%
TOTAL INFRAESTRUTURAS E MOBILIDADE	383.166	463.908	80.743	21,1%
10 - CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN E UNIVERSIDADE	2.517.261	2.674.528	157.266	6,2%
301.10 - AXENCIA GALEGA DAS INDUSTRIAS CULTURAIS	11.807	21.941	10.135	85,8%
TOTAL CULTURA, EDUCACIÓN E UNIVERSIDADE	2.529.068	2.696.469	167.401	6,6%
111 - CONSELLERÍA DE EMPREGO E IGUALDADE	293.825	393.055	99.230	33,8%
110.11 - INSTITUTO GALEGO DE SEGURIDADE E SAÚDE LABORAL	6.533	6.553	19	0,3%
411.11 - CONSELLO GALEGO DE RELACIÓNS LABORAIS	1.193	1.224	31	2,6%
TOTAL EMPREGO E IGUALDADE	301.552	400.832	99.280	32,9%
12 - CONSELLERÍA DE SANIDADE	75.589	94.040	18.450	24,4%
103 - SERVIZO GALEGO DE SAUDE	4.004.989	4.462.112	457.123	11,4%
308.12 - AXENCIA GALEGA PARA A XESTIÓN DO COÑECEMENTO EN SAÚDE	3.112	3.508	396	12,7%
309.12 - AXENCIA GALEGA DE SANGUE, ÓRGANOS E TECIDOS	25.298	27.403	2.104	8,3%
TOTAL SANIDADE	4.108.988	4.587.063	478.074	11,6%
13 - CONSELLERÍA DE POLÍTICA SOCIAL	762.526	881.601	119.075	15,6%
307.13 - AXENCIA GALEGA DE SERVIZOS SOCIAIS	13.581	14.647	1.066	7,9%
TOTAL POLÍTICA SOCIAL	776.107	896.248	120.142	15,5%
14 - CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL	415.952	455.570	39.617	9,5%
203.14 - FONDO GALEGO DE GARANTÍA AGRARIA	41.873	43.340	1.467	3,5%
408.14 - AXENCIA GALEGA DE DESENVOLVEMENTO RURAL	45.956	40.595	-5.362	-11,7%
409.14 - AXENCIA GALEGA DE CALIDADE ALIMENTARIA	33.738	40.802	7.064	20,9%
TOTAL MEDIO RURAL	537.520	580.307	42.787	8,0%
15 - CONSELLERÍA DO MAR	163.202	183.778	20.576	12,6%
410.15 - INSTITUTO TECNOLÓXICO PARA O CONTROL DO MEDIO MARIÑO	3.671	3.894	223	6,1%
TOTAL MAR	166.873	187.672	20.799	12,5%
20 - CONSELLO CONSULTIVO DE GALICIA	2.113	2.136	23	1,1%
21 - TRANSFERENCIAS A CORPORACIÓNS LOCAIS	135.798	127.058	-8.740	-6,4%
22 - DÉBIDA PÚBLICA DA COMUNIDADE AUTÓNOMA	143.000	99.500	-43.500	-30,4%
23 - GASTOS DE DIVERSAS CONSELLERÍAS	33.653	212.984	179.330	532,9%
TOTAL GASTO NO FINANCIERO	10.148.944	11.562.954	1.414.011	13,9%

(miles €)